

Tartu Teoloogia Akadeemia

Marge Tasur

Noorsootöö kajastused maakonnalehes Saarte Hääl

Lõputöö

Juhendaja: MA Mervi Raudsaar

Tartu, 2012

Summary

Keywords: Youth Work, Christian Youth Work, Community Newspaper, Saarte Hääl, Island Saaremaa, Church Announcements

The capacity of the final paper is 34 pages including three tables and five figures. The list of used sources is on pages 37-38. There were 28 sources used in the final paper. Final paper is supplemented with three annexes on eight pages.

The aim of the final paper is to map articles on Christian youth work and non-formal youth work in the community newspaper Saarte Hääl. This is innovative approach because so far there is no media research accomplished on Christian youth work in Estonia.

Final paper includes three chapters. The first chapter addresses the grounds and areas of activities, organisation of youth work on Saaremaa island, Christian youth work and community newspaper Saarte Hääl. This theoretical approach helps to understand the background of the researched field.

The second chapter describes the method, sample and coding table. For content analysis coding table was compiled which was divided into three topics, nine categories and 13 domains. Compiled table helps to analyse numerous sources and to summarize them by the occurrence of similar characteristics. In order to investigate articles concerning youth work in newspaper Saarte Hääl quantitative content analysis as a research method was used.

To achieve the goal of the research following research questions was set:

1. Whether and if yes then how has YMCA–YWCA been published in Saarte Hääl during 2011?
2. If and if yes then how articles concerning youth work in community newspaper Saarte Hääl covered Christian youth work?

Research questions enables to investigate both Christian youth work and youth work generally and points out Christian youth work as part of the youth work executed on island Saaremaa. Sample consists of 153 articles including articles about non-formal youth work and 46 church announcements.

The third chapter outlines the results of the analysis with illustrative tables and figures, then focuses on the conclusions of the analysis and presents abstract of the research.

Studied articles show that church youth work is exclusive field and is not part of youth work in general. The results of analysis show that youth work gets wide attention on county level. However, Christian youth work has marginal role in this context. Issues concerning Christian youth work were in some extent published on specific pages – Church announcements.

On community level where the need of local news is bigger, news involving non-formal youth work activities, notification, counselling and charity have been newsworthy. Christian youth work has withdrawn into weekly *intra muros* activities and therefore community newspaper is not presenting Christian youth work widely.

Sisukord

Summary	2
Sissejuhatus	5
1. Teoreetilised lähtekohad	7
<i>1.1. Noorsootöö alused</i>	7
<i>1.2. Noorsootöö valdkonnad</i>	7
<i>1.3. Kristlik noorsootöö</i>	8
<i>1.4. Noorsootöö olukorrast Saaremaal</i>	9
<i>1.5. Maakonnaleht Saarte Hääl</i>	14
2. Valim ja meetod	15
<i>2.1. Noorsootöö määratlemine</i>	15
<i>2.2. Valim ja selle moodustamine</i>	15
<i>2.3. Meetod</i>	16
<i>2.4. Kodeerimisjuhend</i>	17
3. Tulemused	22
<i>3.1. Lugude autorid</i>	24
<i>3.2. Artiklite žanriline jaotus</i>	25
<i>3.3. Allikad ja tegelased</i>	27
<i>3.4. Artiklite väärtustatus</i>	28
<i>3.5. Asukoht lehes</i>	29
<i>3.6. Analüüsitud lugude jaotus noorsootöö valdkonniti</i>	30
Järeldused	34
Kokkuvõte	36
Kasutatud kirjandus	37
Lisad	39

Sissejuhatus

Koostasin lõputöö teemal *Noorsootöö kajastused maakonnalehes Saarte Häääl*. Noorsootöö süsteem on Eestis alles arenemas (Kask 2007). Kristlikku noorsootööd ei tajuta noorsootöö osana. Sõna *kristlik* võib tekitada erinevaid emotsioone ja tõlgendusi, millel pole seost noortega. Näiteks Noorte Naiste ja Noorte Meeste Kristlik Ühing (NNKÜ–NMKÜ) ning koguduse noored jätavad mulje salaühingust, millest teavad ainult liikmed. Kristlikku noorsootööd kui doktrinäärset õpetust ei nähta noorsootöö osana (Richard 1999).

Teemakäsitus on uudne, kuna minu andmetel ei ole varem tehtud meediauuringuid kristlikust noorsootööst. Alles viimasel kümnendil on hakanud sotsioloogid tähelepanu pöörama noortele ning religioonile (Collins-Mayo 2010). 2011. aastal on valminud bakalaureusetöö teemal *Noorteorganisatsioonide kajastus Eesti trükimeedias ajalehe Postimees näitel* (Veskioja 2011). Töös analüüsitakse noorteorganisatsioonide kuvandit Eesti suurima päevalehe näitel. Kristliku noorsootöö valdkonnas on Siilas Kask 2007. aastal koostanud magistriritöö teemal *Noorsootöö ja selle korraldus Eesti kogudustes*.

Oma töös analüüsin noorsootöö kajastusi maakondlikult. Usun, et kohalikul tasandil on võimalik leida rohkem lugusid noorsootöö teemadel, mis sageli ei ületa üle-eestilist uudisekünnist. Kogukondlikult on oluline see, mis juhtub kodukandis ja omade inimestega. Noortel on hõlpsam leida kajastust kohalikus lehes, sest nende tegemised on elanikkonnale emotsionaalselt ja geograafiliselt lähemal (Hennoste 2002). See on põhjuseks, miks valisin töösse väikese maakonnalehe. Uudisväärtuse kriteeriumis mängib olulist rolli uudiste ruumiline ja emotsionaalne lähedus. Eriti selgelt tuleb see esile Saare maakonnas, kuna piirkond on ka geograafiliselt piiratud.

Mart Raudsaare sõnul on kohalike lehtede tähtsus kasvamas. Üleriigilised lehed on ülevaatlikud ega kannu endas kogukonna tunnet (Valla- ja linnalehe toimetaja käsiraamat, 2008). Lugejaid paelub see, mis toimub naabritega. Lauterer kirjutab *Community journalismis* (1995), et inimesed on näljased oma kogukonna uudiste, probleemide ja inimeste järele. Märatakse vabatahtlike tööd, heategevust, tähtpäevi ning autasusid – dokumenteeritakse sündmusi, kohtumisi ja kogunemisi, mis ühendavad kogukonda. Peavoolu massimeediale ei ole need sündmused aga piisavalt olulised. Kuid rääkides inimeste elu tegelikest mõjutajatest, siis on just kogukond kohaks, kus asjad toimuvad (Lauterer 1995). Saarte Häääl ostus valituks

ka seetõttu, et Eesti Noorteühenduste Liit tunnistas ajalehe 2011. aastal kõige noortesõbralikumaks väljaandeks.

Lõputöö eesmärgiks on kaardistada ja uurida Saare maakonnalehe Saarte Hääli noorsootöö teemalisi kajastusi, sealhulgas kristlikku noorsootööd ning selle osakaalu tehtavast tööst. Uurimuses lähtusin erialalisest huvist kristliku noorsootöö ja meedia vastu – töö ühendab need kaks valdkonda.

Noorsootöö täpsemaks piiritlemiseks kasutan „Noorsootöö strateegias 2006–2013“ (2006) välja toodud noorsootöö 10 teemavaldkonda, mida laiendasin kahe lisavaldkonnaga: heategevus ja kristlik noorsootöö. Töös käsitlen mitteformaalset noorsootööd, seetõttu ei esine valikus huviharidus, küll aga on vaadeldud huvitegevust.

Töö koosneb kolmest peatükist. Esimeses osas käsitlen noorsootöö aluseid, valdkondi, noorsootöö korraldust Saaremaal, kristlikku noorsootööd ja annan ülevaate maakonnalehest Saarte Hääli. Käsitlus aitab luua selgema pildi uuritavast valdkonnast. Teises peatükis kirjeldan meetodit, valimit ja kodeerimistabelit. Kolmandas peatükis esitan oma analüüsi tulemused ja järeldused.

Noorsootöö kajastuste uurimiseks rakendasin kvantitatiivset kontentanalüüsi meetodit. Meetod võimaldab analüüsida suure hulga tekste ja määratleda konkreetseid sisus esinevaid tunnuseid, et seletada uuritavat nähtust – kristlikku noorsootööd.

1. Teoreetilised lähtekohad

1.1. Noorsootöö alused

Eesti juhitudakse noorsootöö korraldamisel „Noorsootöö strateegiast 2006–2013“ (2006). Eelnevalt oli Eestis määratletud vaid noorsootöö arengusuunad „Eesti noorsootöö kontseptsioonis“ (2001) ja „Eesti noorsootöö arengukavas“ (2001–2004). Noorsootöö strateegia on põhiline noorsootöö alusdokument, mis ühendab nii noortepoliitika kui noorsootöö ühtseks terviklikuks dokumendiks.

Noorsootöö on noortele arendavaks tegevuseks tingimuste loomine, mis võimaldab neil oma vaba tahte alusel tegutseda väljaspool perekonda, tasemeõpet ja tööd. Noorsootöö subjektiks on 7–26 aastane füüsiline isik. (Noorsootöö seadus § 3 lg 1, jõustunud 01.09.2010)

Noorsootöö eesmärk on luua eeldusi ja toetada noore toimetulekut ühiskonnaliikmena.

Noorsootöö algab seal, kus on noored oma vaadete, arvamuste ja huvidega. Noorsootöö loob noorele tingimused personaalseks (isiksuslikuks) ja sotsiaalseks arenguks läbi uute teadmiste ja oskuste omandamise mitteformaalse ning informaalne õppimise keskkonnas. Noorsootöö aitab kujundada noore eetilisi tõekspidamisi, kodanikutunnet ja austust teiste kultuuride vastu. Noorsootöö aitab noorel õppida iseenda, teiste ja ümbritseva ühiskonna kohta kavandatud ja kavandamata tegevuste kaudu. Noorsootöö taotleb noorte kaasatust ühiskonnakorralduses, innustab noori võtma vastutust ja tegema teadlikke otsuseid oma elu, väärtushinnangute ja ühiskonna arengu osas. („Noorsootöö strateegia 2006–2013“)

1.2. Noorsootöö valdkonnad

Noorsootöö valdkonnad on tegevussuundade kokkuleppeline määratlus, mis lihtsustab noorsootöö korraldust ning loob võrdlusvõimalused korralduse hindamiseks („Noorsootöö strateegia 2006–2013“).

Erinoorsootöö on riskioludes elavatele ja/või probleemkäitumisega noortele arengueelduste loomine noorte võimete ja oskuste aktiveerimise ning motivatsiooni suurendamise kaudu;

Noorte huviharidus ja huvitegevus on pikaajaline (huviharidus) või lühiajaline (huvitegevus) süsteemne juhendatud tegelemine huvialaga vaba tahte alusel tasemeõppes ja tööst vabal ajal süvendatud teadmiste ja oskuste omandamiseks valitud huvialal;

Noorte teavitamine on aja- ja asjakohase, kvaliteetse ning kättesaadava informatsiooni ja teavitamise teenuste tagamine noortele;

Noorte nõustamine on nõustamisteenuste tagamine noortele, võimaldamaks neil langetada nende elu puudutavaid otsuseid;

Noorsoo-uuringud on noortevaldkonna planeerimiseks ja teostamiseks vajalike süstemaatiliste ja võrreldavate uuringute olemasolu ning noortele suunatud tegevuste põhinemine nendel;

Noorsootöölane koolitus on kvaliteetseks noorsootöökaks vajalike hoiakute, teadmiste ja oskuste omandamise ja arendamise võimaluste olemasolu, kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamine noorsootöö arengu ja tulemuslikkuse soodustamiseks;

Noorte tervistav ja arendav puhkus on noortele tervistavaks ja arendavaks tegevuseks võimaluste tagamine tervistava puhkuse ja vaba aja veetmise projektide ning laagrite korralduse kaudu;

Noorte töökasvatus on mitmekesiste meetmete kaudu noorte tööhõivevalmiduse tõstmine ning noorte olukorra parandamine tööturule sisenemisel;

Rahvusvaheline noorsootöö on noortele ja noorsootöötajatele rahvusvahelise koostöö kogemuste ja kultuuridevahelise õppimise võimaluste loomine;

Noorte osalus on noortele osaluseks otsustusprotsessides mitmekesiste võimaluste loomine ja osalusmotivatsiooni arendamine („Noorsootöö strateegia 2006–2013“).

1.3. Kristlik noorsootöö

Kristliku noorsootöö all mõistan eelkõige koguduste juures tehtavat noorsootööd. Tihti on see seotud pühapäevakooli tegevusega, noortetundide ja suvelaagrite korraldamisega. Kristliku noorsootöö subjektiks on koguduse noored ja pühapäevakoolides käivad lapsed, kelle vanemad on koguduse liikmed. Konkreetseid viiteid kristlikele avatud noortekeskustele ei

leidu; sageli toimuvad noortele mõeldud üritused koguduste juures kord nädalas ja need ei paku võimalusi igapäevaseks ajaveetmiseks.

Kui kristlik noorsootöö oleks täiesti kristlik, peaks see põhinema suhtel Kristusega. Kristlik noorsootöö peaks käsitlema *tee*, *tõe*, ja *elu* põhimõtteid. Jeesus ütleb temale: „Mina olen tee ja tõde ja elu, ükski ei saa Isa juurde muidu kui minu kaudu!“ (Jh 14:6). Nendes kolmes mõistes peituvad noorsootöö alused, milleks on metodoloogia, väärtused ja inimlikkus (Richard 1999).

Koguduste noorsootöö üldeesmärk on levitada oma usulisi tõekspidamisi ning mõjutada noorte elusid, et nad suudaksid oma elus teha häid otsuseid, mis on kasuks nii neile endile, kui ka tervele ühiskonnale (Kask 2007:2).

Noorsootöö korraldamisel lähtutakse „Noorsootöö strateegiast 2006–2013“, kuid see ei kehti kristlikule noorsootööle laiemalt. Strateegia määratleb lühiajalised projektipõhised noortelaagrid, mis võivad tegutseda Eesti kirikute, koguduste ja koguduste liitude registrisse kantud isiku asutusena („Noorsootöö strateegia 2006–2013“).

Üks põhjus, miks kristlik noorsootöö ei leia riigipoolset reguleerimist, peitub põhiseaduses § 40 lg 3, mille kohaselt riigikirikut ei ole. Kristliku noorsootöö juurde võivad kuuluda ka usutalitsused, mis ei ole otseselt riigi pärusmaa. Näitena võib tuua noorte ülistusõhtud, mille sisu pole riigil õigus määrata. Riigil on õigus sekkuda, kui see kahjustab avalikku korda, tervist või kõlblust (põhiseadus § 40 lg 4, jõustunud 03.07.1992).

2001. aastal alustas tegevust Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus, mis koondab Eesti avatud noortekeskuseid. (Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse kodulehekülg) Kristliku noorsootöö valdkonnas saab välja tuua samuti 2001. aastal tegevust alustanud Eesti Kirikute Noortenõukogu (EKNN), mis ühendab koostööks kirikute ja koguduste noorteorganisatsioone. EKNN on Euroopa Oikumeenilise Noortenõukogu liige (EKNN kodulehekülg). EKKN koosseisu kuuluvad seitse koguduste noortetööd koondavat organisatsiooni: Seitsmenda Päeva Adventistide Koguduste Eesti Liit, Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Laste- ja Noorsootöö Ühendus, Eesti Karismaatiline Episkopaalkirik, Eesti Metodisti Kirik, Eesti Kristliku Nelipühi Kiriku esindajaks EKNNis on Vabadus: Noorte Liikumine, Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide Koguduse Liidu Noorsootöö Keskus, Eesti Õigeusu Noorte Liit (EKNN kodulehekülg).

Selle põhjal võib järeldada, et kristliku noorsootöö eesmärk on eelkõige koondada noori koguduse siseselt ja kasvatada koguduse juures oma konfessioonile uusi liikmeid.

1.4. Noorsootöö olukorrast Saaremaal

Saaremaal elab vanuses 7–26 aastat 9530 noort (Noorteseire aastaraamat: noored ja tööturg 2010). Saaremaal tegutseb üheksa huvikooli, seitse avatud noortekeskust: Aste, Muhu, Kaarma, Põide, Kuressaare Noorte Huvikeskuse allüksustena Kitsa tänava ja Komandandi keskused, Kuressaare Laste Päevakeskus (Nelikaare kiriku juures). Suvel kolib Kitsa tänava noortekeskus randa, tegutseb rannanoortekas. Saaremaal tegutseb kolm varaaita¹: Kaarmaa Avatud Noortekeskuse Varait, Kuressaare Huvikeskuse Varait, Muhu Avatud Noortekeskuse Varait (Saaremaa noorte infoportaal, SNIP). Noorte teavitamise, nõustamise, osaluse ja erinoorsootöö valdkonnas tegutsevad noorte nõustamiskeskus, karjäärinõustamiskeskus, Eesti Seksuaaltervise Liidu keskus, alaealiste komisjon ja viis noorteosaluskogu (SNIP alusel kuus). Kokku on maakonnas 25 noorsootööasutust, iga asutuse kohta on 381 noort (Noorteseire aastaraamat 2010). Tegutsevad kodutütarde ja noorkotkaste rühmad ning koguduste juures lasteringid (Saare maakonna noorsootöö arengukava 2009–2013, kinnitatud 12.03.2009). Saaremaal on kodutütred, vabatahtlike juhendajaid ja toetajaliikmeid kahesaja ringis. Kuressaares on kolm rühma – huvikeskuses, Vanalinna koolis ja Kuressaare Gümnaasiumis. Kodutütarde rühmad tegutseva veel Orissaares, Laimjalas, Valjalas, Astes, Salmel, Muhus, Kärlas, Kihelkonnal, Tornimäel, Kaarmal, Mustjalas ja Leisis (SNIP).

Noorkotkad õpivad läbi aktiivse ja seiklusrikka tegevuse (sukeldumine, suusatamine, matkamatkamine, relvade ja relvaohutusega tutvumine). Saaremaa maleval on välja kujunenud ainulaadsed ja traditsioonilised üritused nagu auto-, laske- ja toimetulekulaager (talvises metsas), suvine Tehumardi suurlaager ning Jüriöö ülestõusu mälestuseks peetav võistlusmatk "Vesse" (SNIP).

Saaremaal tegutseb Eesti Punase Risti Saaremaa Selts. Noored moodustavad suurema osa kohaliku seltsi vabatahtlikest (SNIP).

Noorsootööd koordineerivad Saaremaal maavalitsuse Kultuuri- ja Haridusosakond ning kohalikud omavalitsused.

¹ Varait on koht, kus saab laenutada noorstöö tegemiseks tasuta vahendeid. Nendeks on sportimis-, matka- ja muusikatarbed ja muud vaba aja veetmise vahendid (www.snip.ee)

Noorte omaalgatus

Saaremaal tegutseb regulaarselt kaks noorte omaalgatuslikku ühingut. MTÜ Hea on olla on Põhja-Saaremaa valdade noorsootööd korraldav ühing, mille algatajateks ja töö korraldajateks on noored. MTÜ Just see eesmärgiks on korraldada Saaremaa noortele erinevaid projekte, mis toetavad Euroopa kodanikuks olemist; propageerida mitteformaalset õppimist noorte seas ja võimaldada noortel osaleda neid puudutavates nõuande- ja otsustusprotsessides (SNIP).

Noorte osalus

Saaremaa Õpilasesinduste Liit koosneb maakonna koolide õpilastest, kes korraldavad erinevaid mõttetalguid ja ettevõtmisi edendamaks kodukoha arengut. Liidu tegevust koordineerib Saare maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna nõunik Inga Teär. Saaremaal tegutseb kuus noorte osaluskoogu: Saare Maakonna Noortekogu, Kaarma Noortekogu, Kuressaare Linna Noortekogu, Leisi Noortekogu, Muhu Noortevolikogu, Kaarma Noortekogu (SNIP).

Noored saavad oma huvi poliitika vastu rakendada erakondade noortekogudes – need on Saaremaal olemas Isamaa ja Res Publica Liidul, Reformierakonnal, Keskerakonnal ja Rahvaliidul (Saare maakonna noorsootöö arengukava 2009–2013).

Kristlikud noorteühendused Saaremaal

Kuressaare kirikutest tegutseb hulga noori – Laurentiuse kiriku noored, Siioni kiriku noored, Nelipühi koguduse noored, Adventkoguduse noored (SNIP).

Saaremaa on üks viiest Eesti piirkonnast, kus tegutseb NNKÜ–NMKÜ. Lisaks Saaremaale tegutseb NNKÜ–NMKÜ veel Tallinnas, Sillamäel ja Tamsalus. Põltsamaal on esindatud NNKÜ (YMCA kodulehekülg). Saaremaa NNKÜ–NMKÜ tegutseb noorsootöö, hariduse, kultuuri, spordi, keskkonna ning sotsiaal- ja tervishoiu vallas. (SNIP)

Laagrid

Saaremaal noortelaagreid eriti ei ole. Saaremaa noorte infoportaal pakub võimalusi osaleda nii Eestis kui välismaal toimuvates laagrites. Aeg-ajalt toimub maakonnas mõni avatud laager, kuhu on oodatud kõik huvilised. Noortele vanuses kuni 15 aastat korraldavad ja vahendavad välislaagreid järgmised organisatsioonid:

MTÜ HeadEst – välislaagrid ja noorsoovahetused

EstYes – rahvusvahelised laagrid

EVMAR – keelelaagrid välismaal

Platform Networks – noortetegevuste andmebaas Euroopas

Camp Adventure – laagrid Saksamaal

Service Civil Interantional – ülemaailmne töölaagrite andmebaas (SNIP).

Nõuandekeskused maakonnas

Saaremaal tegelevad noorte nõustamisega Saaremaa Noorte Nõustamiskabinet, Saaremaa Õppenõustamiskeskus, OÜ Karjääripõld, Saaremaa Puuetega Inimeste Koda, Saaremaa Perenõuandla, Laste varjupaik Laurits, Saare Ohvriabikeskus (SNIP).

Ülemaakonnalisi ettevõtmisi rahastatakse maavalitsuse kaudu (alaealiste komisjoni projektikonkurss, noortekeskuste projektikonkurss, toetus noortekogu tegutsemiseks) ning projektipõhiselt. Palju maakonna noortele mõeldud sündmusi korraldavad erinevad haridusasutused („Saare maakonna noorsootöö arengukava 2009–2013“).

Noorsootöö hetkeolukord valdkonniti

„Eesti noorsootöö strateegia 2006–2013“ määratleb 10 noorsootöö valdkonda, millest üheksa (väljaarvatud huviharidus) hetkeolukorrast Saaremaal saab ülevaate allpool.

Erinoorsootöö valdkond on tihedalt põimunud sotsiaaltööga. Erinevad partnerid toob võrgustikuks kokku alaealiste komisjon, millel on tihe koostöö koolide sotsiaalpedagoogidega (kokku 11) ning koolipsühholoogidega (kokku neli). Riskinoorte ning ennetustööga tegeleb aktiivselt ka Kuressaare Politseijaoskond. Perioodil 1999–2007 oli alaealiste komisjonis alaealiste õigusrikkumisi puudutavate arutelude arv tõusnud 18-lt 67-le. Saaremaal on siiski jätkuvalt Eesti madalaim noorte õigusrikkumiste tase – 1,36 õigusrikkumist 100 noore kohta.

Noorte teavitamisel teevad suure töö ära koolide huvijuhid. Kuressaare Noorte Huvikeskuse ühe osana tegutseb Saaremaa Noorte Infopunkt, kus arendatakse Saaremaa noorte infoportaali www.snip.ee ning korraldatakse noortele infomaterjalide väljaandmist ning teabepäevi.

Noorte nõustamise valdkonnas on aastate jooksul põhilist tähelepanu pööratud karjäärinõustamise teemale. Noorte karjäärinõustamisega tegeleb OÜ Karjääripõld, seksuaalkasvatust edendab AS Hanvar noortekabinet, tegutseb õppenõustamiskeskus.

Nõustamisvaldkond põimub koolide õppekavajärgse tööga – toimuvad karjääriplaneerimise loengud ja karjääritunnid põhikoolide ja gümnaasiumite lõpuklassides.

Noorsoo-uuringud on senini toimunud üksikute ettevõtmistena või üleriigilistele küsitlustele vastamisena. Ülemaakonnalisi noorsootöö uuringuid tehtud ei ole.

Noorsootööalane koolitus toimub noorsootöötajatele projektipõhiselt oma maakonnas või kursustena Eesti kõrgkoolide juures. Hetkel infot koolituste ning noorsootöötajate haridusliku ettevalmistuse kohta ei koguta, kuid üldiselt on võimalused enesetäiendamiseks üsna head.

Noorte tervistava ja arendava puhkuse põhiliseks vormiks on eriteemalised noorte projektlaagrid, mille korraldajateks on omavalitsused, noortekeskused, mittetulundusühingud, kogudused, Kaitseliidu noorteorganisatsioonid, Punase Risti Saaremaa Selts, koolid. Kõige aktiivsemalt osalevad neis 12–15 aastased noored. Saaremaal korraldavad suviti laagreid ka mujalt Eestist saabunud tegijad, nt huvikoolid, kuid neis üldreeglina Saaremaa noored ei osale.

Noorte töökasvatuse põhiliseks meetmeks on olnud töömalevad, kus osales 2008. aastal umbes 200 noort. Tööturule astumiseks valmistab ette karjääriinõustamine. Vabatahtliku tegevuse teadliku arendamisega seni tegeletud ei ole.

Rahvusvaheline noorsootöö on sageli teostunud koolide algatatud ja õppetööga rohkem või vähem seotud projektide vormis. Rahvusvahelisi noortevahetusi ja -kohtumisi korraldatakse projektipõhiselt. Oluliseks raamistikuks rahvusvaheliste kontaktide edendamisel on Läänemere saarte koostöövõrgustik B7.

Noorte osalus otsustusprotsessides teostub läbi Kuressaare Linna Noortekogu, Saaremaa Noortekogu ja Saaremaa Õpilasesinduste Liidu. Viimatinimetatu koordineerib kõigi Saaremaa koolide õpilasesinduste tööd. Vahelduva aktiivsusega tegutsev Saaremaa noortekogu on Eestis esimesena asutatud noorte osaluskogu maakonna tasandil. Noorte osaluse edenemise takistuseks on ühiskondlikult aktiivsete noorte nappus. („Saare maakonna noorsootöö arengukava 2009–2013“)

1.5. Maakonnaleht Saarte Hääl

Saarte Hääl on Meie Maa kõrval üks Saare maakonna päevalehest. Leht ilmub viis korda nädalas teisipäevast laupäevani. (Eesti Ajalehtede Liit, EALL) Lehe tiraaž on 4600 (EALL, 2012), Saarte Hääle koduleheküljel on märgitud aga 4500. Lehe maht on teisipäevast reedeni kaheksa lehekülge (kolmapäeval koos Kaarma Eluga 12 lk), laupäeval 16 lehekülge + 16-leheküljeline tele- ja raadiokava (Saarte Hääle kodulehekülg). Saarte Hääl kandis kuni 2010. aasta märtsini nime Oma Saar. Päevalehe väljaandjaks on TÜ Oma Saar. Vastutav väljaandja on Gunnar Siiner ja peatoimetaja Merike Pitk. Saarte Hääl on Eesti Ajalehtede Liidu liige (EALL, 2012). Maakonnaleht Saarte Hääl on Lääne-Eestis ja saartel üks loetavamaid väljaandeid. Saarte Häälel on arvatavalt 16 000 lugejat. Väljaande maksimaalne auditoorium on 23 000 ning lehe loetavus² on 18 000. Saarte Hääl on suure püsilugejate osakaaluga väljaanne, viimasest kuuest numbrist on 87% lugejatest lugenud 4–6 numbrit. 68% Saarte Hääle lugejaskonnas on hõlmatud tasutud leviga, tasumata levi osakaal on 32%. Lehel on märgatav üksikmüügist ostmise osakaal, 15%. Samuti loeb suur hulk inimesi lehte töökohas 20% (TNS Emor, Eesti Meediauuring II kvartal 2011). 2011. aastal autasustas Eesti Noorteühenduste Liit maakonnalehte Saarte Hääl kõige noortesõbralikuma väljaande tiitliga (ENL-i kodulehekülg). Saarte Hääl pälvis tunnustust oma igakuise noortele mõeldud vahelehe ja erinevate noorteteemade põhjaliku käsitluse tõttu.

² Loetavus ehk katvus on antud väljaande ühte keskmist numbrit lugevate inimeste osakaal kõigis sihtrühma kuuluvatest inimestest. (TNS Emor, Eesti Meediauuring II kvartal 2011)

2. Valim ja meetod

2.1. Noorsootöö määratlemine

Antud uurimuses olen noorsootööks lugenud kolmanda sektori (laiemalt kodanikuühiskonna) poolt noortele suunatud tegevused. Noorsootöö mõiste paremaks määratlemiseks võtsin aluseks „Eesti noorsootöö strateegias 2006–2013“ välja toodud 10 noorsootöö valdkonda – erinoorsootöö, noorte huviharidus ja huvitegevus, teavitamine, nõustamine, noorsoouuringud, noorsootöölane koolitus, noorte tervistav ja arendav puhkus, noorte töökasvatus, rahvusvaheline noorsootöö ja noorte osalus. Loetelu täiendasin kahe lisavaldkonna – heategevuse ja kristliku noorsootööga. Heategevuse all määratlen noortelt noortele, täiskasvanutelt noortele ja noortelt täiskasvanutele tehtavat omaalgatuslikku tegevust, mille eesmärgiks on abivajaja(te) toetamine. Kristlik noorsootöö strateegias puudub ja olemasolevad valdkonnad ei väljenda kristlikku sisu. Muudatusi tegin noorsootöö valdkonnas „huvitegevus ja huviharidus“; lähtuvalt uurimuse eesmärgist jätsin välja huvihariduse valdkonna. Pidasin piiritlemist oluliseks, kuna tegemist on ühe mahukama noorsootöö valdkonnaga, mida reguleerib eraldi huvikooli seadus. Huvikooli seaduse § 3 (jõustunud 01.09.2007) alusel mõistetakse huvikooli kui haridusasutust, mis tegutseb noorsootöö valdkonnas ning loob huvihariduse omandamise ja isiksuse mitmekülgse arengu. Seetõttu on raske määratleda huviharidust kui mitteformaalset õpet. Huvikoolid tegutsevad noorsootöö formaalsemas osas, pakkudes noortele õppekava alusel huviharidust („Noorsootöö strateegia 2006–2013“). *Huvitegevus* noorsootöö mõiste avamisel jäi valdkonna määratlusse, kuna näitab osalust ja omaalgatust.

Analüüsist jäid välja koolid ja lasteaiad. Töös esineb siiski lugusid, kus räägitakse õpilastest või lasteaiastest. Kuid siis olen lähtunud noorte omaalgatuslikust tegevusest ja huvist; noored on ise teinud midagi oma kooli heaks (heategevuslikud üritused).

2.2. Valim ja selle moodustamine

Lõputöös analüüsisin maakonnalehe Saarte Hää! trükiväljaandeid. Analüüsi perioodiks valisin 2011. aastal 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini ilmunud Saarte Hääle numbrid, mida oli kokku 252. Perioodi valiku argumendiks oli see, et Saarte Hää! pälvis 2011. aastal kõige

noortesõbralikuma väljaande tiitli. Valmist jäid välja lisad Grüüne – Eestimaa Roheliste Häälekandja, Saaremaa Terviseleht (Saare maavalitsuse tervisinõukogu väljaanne), Põllumajandus, Saarte Hääle Aiakevad, Telenädal ja Põllumees põline rikas (lehe päises on juhtmõte: Lehmasõnnik on jumalasõnast vägevam), kuna nendes lehtedes ei esinenud analüüsiks vajalikke artikleid. Valimisse jätsin lisad Vahtraleht nr 1 (mis on noorte lisaleht noortele) ning Tark Lapsevanem nr 2 (lehekoolitus Saare maakonna lapsevanematele 2011). Teemalehed kajastavad noorte ja noorsootõtajate arvamusi.

Analüüsiks lugesin läbi 169 artikli pealkirjad, sissejuhatused, vahepealkirjad ja pildiallkirjad. NNKÜ–NMKÜ kajastustute leidmiseks keskendusin kõigile artiklitele, mis sisaldasid märksõnu kristlik, kristlikud noored, Noorte Meeste Kristliku Ühingu (NMKÜ) ja Noorte Naiste Kristliku Ühingu (NNKÜ), *Young Men Christian Association* (YMCA) nime, samuti olid vaatluse all „peidetud uudised“, kus artikli pealkiri ega juhtlõik (sissejuhatus) ei viita otsitavale sisule. Analüüsi käigus selgus, et kristlikku noorsootööd käsitlevaid artikleid on ainult üks ning NNKÜ–NMKÜ sisulist tegevust kajastavaid lugusid ei leidunud (v.a. üleskutse koosviibimisel osalemiseks ja pärgade meisterdamiseks). Seega laiendasin valimit, uurides kõiki mitteformaalse noorsootöö kajastusi Saarte Hääles. Uurimisküsimused ja meetod seejuures ei muutunud.

Johtuvalt töö eesmärgist püstitasin teema piiritlemiseks ja struktureerimiseks järgnevad uurimisküsimused:

1. Kas ja kuidas on 2011. aastal Saarte Hääles kajastatud NNKÜ–NMKÜ tegevust?
2. Kas ja kuidas hõlmab noorsootöö kajastamine 2011. aastal Saarte Hääles kristlikku noorsootööd?

Uurimisküsimused võimaldavad uurida nii kristliku noorsootöö kui noorsootöö kajastusi üldisemalt ning toovad välja kristliku noorsootöö ühe osana Saaremaal tehtavast noorsootööst. Valimi moodustasid 153 artiklit ja 46 kirikuteadet.

2.3. Meetod

Noorsootöö kajastuste uurimiseks rakendasin kvantitatiivset kontentanalüüsi meetodit. Otsustasin antud meetodi kasuks, kuna see võimaldab saada vastuse esitatud

uurimisküsimustele. Küsimused eeldavad suurt hulka artikleid ning nende sisu täpset piiritlemist.

Kontentanalüüs on kõige esimene, kõige olulisem ja endiselt kõige laialdasemalt kasutatav uurimismeetod meediatekstide analüüsimiseks. Kontentanalüüsi peetakse usaldusväärseks (korratavaks) ja uurijast sõltumatuks. See meetod annab statistilise tulemuse, mis kehtib märksa laiema meediareaalsuse kohta kui vaadeldud tekstikogum. Kontentanalüüsis kasutatakse eelkõige meedia sisu võrdlemiseks ja teatud tunnuste esinemissagedustega sotsiaalse reaalsuses (McQuail 2000:293).

Sisuanalüüs e. kontentanalüüs on kõige üldisemalt võttes uurimistehnika kommunikatsiooni sisu objektiivseks, süstemaatiliseks ja kvantitatiivseks uurimiseks ning analüüsimiseks (Lauk 1995:33).

2.4. Kodeerimisjuhend

Kodeerimisel oli analüüsiühikuks üks artikkel. Kodeerimistabeli koostamisel lähtusin eelnevalt esitatud uurimisküsimustest. Kodeerimistabel jaguneb kolmeks osaks: andmed uuritavate tekstide kohta, artikli olulisus ja artikli teemad. Osad jagunevad tekstis käsitlemise alusel üheksaks kategooriaks ja 13 ainevaldkonnaks. Ainevaldkonna aluseks on noorsootöö strateegias välja toodud 10 noorsootööd väljendavat valdkonda, lisanduvad kristlik noorsootöö ja heategevus.

A. Andmed uuritavate tekstide kohta

- 1. Artikli pealkiri** – analüüsitava artikli pealkiri märgitakse sõnadega;
- 2. Asukoht lehes** – asukoht määratakse lehekülje numbriga;
- 3. Ilmumise kuupäev** – näitab artikli ilmumise kuupäeva, märgitud kujul pp/kk/aaaa;
- 4. Autori nimi** – autori nimi väljakirjutatud kujul eesnimi ja perekonnanimi, mitme autori puhul kirjutatakse väljak kõik autorid;
- 5. Autori amet** – määratleb ära, kes on loo kirjutanud, annab ülevaate sellest, kellele ja kui palju antakse sõna. Kelle jaoks on noorte teemad olulised.

5.1. ajakirjanik – liigitusse kuuluvad kõik ajalehetoimetuse töötajad, reporterid, toimetajad, suvereporiterid, toimetuse fotograaf, raadioajakirjanik;

5.2. kirikutegelane – liigitusse kuuluvad vaimulikud, pühapäevakooli õpetajad, kiriku noored, noortejuhid, koguduse liikmed;

5.3. noorsootöötaja – liigitusse koonduvad kõik noorte valdkonnaga seotud inimesed nagu noorsootöötaja, huvijuht, noorte infokeskuse spetsialist, sotsiaalpedagoog, psühholoog, noorsoonõunik, õppenõustamiskeskuse koordinaator, noorteinfokeskuse nõustaja;

5.4. noor – noor vanuses 7–26 aastat (Noorsootöö seadus § 3 lg 1), siia alla kuuluvad laps, nooruk, teismeline, algklassi õpilane, põhikooli õpilane, gümnasist, abiturient;

5.5. lapsevanem – laste ja noorte vanemad, lasteaia või kooli hoolekogu liikmed;

5.6. õpetaja – koolide, huvikoolide, lasteaedade ja pühapäeva koolide õpetajad samuti direktorid, õppealajuhatajad;

5.7. muu – liigitusse kuuluvad kõik need, kes eelnevatesse kategooriatesse ei sobinud. Antud uurimuses saab välja tuua politseiniku, töökaitseinspektori, kooli sekretär-raamatukoguhoidja ning vabatahtlikud, kelle puhul oli raske määrata ametit või rolli.

6. Žanr

6.1. uudislugu – artiklid, mis on faktipõhised ja informeerivad, sisaldab pilti või pilte;

6.2. lühiuudis (nupp) – faktipõhised ja informeerivad lood, erinevus on loo pikkuses – lühiuudise pikkus on kuni kolm veergu, pilt üldjuhul puudub;

6.3. olemuslugu – on pikem kirjutis elust ja inimestest; loo keskmes on eeskätt tegelased, teod ja sõnad; olemusloos peab olema „lugu“ ja see peab edastama fakte; ei paku operatiivset teavet nagu uudislood (Pullerits 1997);

6.4. arvamuslugu – artikkel, mis esindab autori seisukohta, siia alla lähevad lugejakirjad, juhtkirjad ja arvamusleheküljel olevad lood;

6.5. kuulutus – väike teadaanne, üleskutse, ajakava;

6.6. reportaaž – pikem lugu otse sündmuskohalt, pilte ja kirjeldust, sisaldab lisaks faktidele ka kirjutaja tähelepanekuid, tundeid, meeleolu ja isiklikku arvamust. Pakub lugejale kohaloleku tunnet;

6.7. intervjuu – vestlus küsimus vastus stiilis;

B. Artikli olulisus

7. Väärtustatus – määrab ära teema tähtsuse, ajakirjanduse ja lugejate huvi.

7.1. asukoht ajalehes – näitab artikli uudisväärtust;

7.1a. asukoht esileheküljel;

7.2. foto olemasolu – illustreerib artiklit, koondab tähelepanu, juhatab artikli juurde, võtab artikli oma allkirjaga kokku. Foto peab „rääkima“ lugu, näitama seda, mis on juurdekuulavas loos tähtis, foto meeleolu peab olema kooskõlas loosündmuse meeleoluga (Kurvits 2008);

7.2a. artikli autori foto – näitab kirjutaja olulisust ning sõnumi kaalukust;

7.3. alapealkirja olemasolu;

7.4. vahepealkirjade olemasolu;

7.5. esiletõstetud tsitaat – näitab allika seisukohta;

8. Tegelased ja allikad

8.1. ajakirjanik;

8.2. noored;

8.3. noorsootöötaja;

8.4. õpetajad;

8.5. lapsevanemad;

8.6. kirikutegelane;

8.7. muu;

C. Noorsootööd väljendav valdkond

9.1. Erinoorsootöö – on riskioludes elavatele ja/või probleemkäitumisega noortele arengueelduste loomine noorte võimete ja oskuste aktiveerimise ning motivatsiooni suurendamine;

9.2. Noorte huvitegevus – lühiajaline süsteemne juhendatud tegelemine huvialaga vaba tahte alusel tasemeõppest ja tööst vabal ajal süvendatud teadmiste ja oskuste omandamiseks valitud huvialal;

9.3. Noorte teavitamine – on aja- ja asjakohase, kvaliteetse ning kättesaadava informatsiooni ja teavitamise teenuste tagamine noortele;

9.4. Noorte nõustamine – on nõustamisteenuste tagamine noortele, võimaldamaks neil langetada nende elu puudutavaid otsuseid;

9.5. Noorsoo uuringud – on noortevaldkonna planeerimiseks ja teostamiseks vajalike süstemaatiliste ja võrreldavate uuringute olemasolu ning noortele suunatud tegevuste põhinemine nendel;

9.6. Noorsootöö alane koolitus – on kvaliteetseks noorsootööks vajalike hoiakute, teadmiste ja oskuste omandamise ja arendamise võimaluste olemasolu, kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamine noorsootöö arengu ja tulemuslikkuse soodustamiseks;

9.7. Noorte tervistav ja arendav puhkus – on noortele tervistavaks ja arendavaks tegevuseks võimaluste tagamine tervistava puhkuse ja vaba aja veetmise projektide ning laagrite korralduse kaudu;

9.8. Noorte töökasvatus – on mitmekesiste meetmete kaudu noorte tööhõivevalmiduse tõstmine ning noorte olukorra parandamine tööturule sisenemisel;

9.9. Rahvusvaheline noorsootöö – on noortele ja noorsootöötajatele rahvusvahelise koostöö kogemuste ja kultuuridevahelise õppimise võimaluste loomine;

9.10. Noorte osalus – on noortele osaluseks otsustusprotsessides mitmekesiste võimaluste loomine ja osalusmotivatsiooni arendamine („Noorsootöö strateegia 2006–2013“, 2006:23–24). Antud töös on selle valdkonna alla arvatud ka noorte üritustest osavõtt ning omaalgatuslik tegevus;

9.11. Heategevus – noorte omaalgatuslikud tegevused kogukonna heaks või kogukonna omalagatuslikud tegevused noorte heaks ning noortelt noortele tegevused;

9.12. Kristlik noorsootöö – koguduste juures tehtav noorsootöö;

9.13. Muu – noortega seotud tegevused, mida oli raske noorsootöö valdkonnaga määrata.

3. Tulemused

Analüüsi tulemused toon välja kuues alapeatükis. Tulemuste esitamisel lähtun kategooriatest: lugude autorid, artiklite žanriline jaotus, allikad ja tegelased, väärtustatus, asukoht lehes ning noorsootöö valdkonnad.

Kokku analüüsisin 153 artiklit (vt lisa 1). *Tabelis 1* on kuude lõikes välja toodud noorsootööd käsitlevate artiklite arv, mida analüüsis kasutasin. Analüüsitud lugude arv näitab kõiki antud kuul ilmunud mitteformaalse noorsootöö kajastusi. Igakuiselt on arvestatud ka noorte lisalehekülje artikleid. Kui noorteleheküljel oli ühest teemast mitu käsitlust, arvestasin neid eraldi lugudena. Noorteleheküljed ei ilmunud juunis ja augustis. Lähtuvalt oma töö eesmärgist jätsin välja veebruari ja aprilli artiklid, milles käsitleti koolistressi ja eksamite eelset aega. Detsembris on artiklite arvuna märgitud 39, millesse on arvestatud lisalehtede Vahtraleht ja Tark Lapsevanem artiklid, vastavalt 9 ja 7. Ilma lisalehtedeta oleks detsembris 23 artiklit. Artiklite rohkuse põhjuseks on jõuluaeg ning soov head teha.

Tabel 1. Analüüsitud artiklite arv

Kuu	Analüüsitud lugude arv
Jaauar	4
Veebruar	4
Märts	9
Aprill	12
Mai	15
Juuni	10
Juuli	14
August	3
September	14
Oktoober	14
November	15
Detsember	39
Kokku:	153

Koostaja: Marge Tasur, 2012

Analüüsitud artiklitest kuulus kõige enam heategevuse valdkonda detsembri kajastusi. Kõige vähem artikleid oli augustis. Põhjusena tooksin välja peagi algava kooliaasta, mis ei välista noori puudutavaid artikleid, küll aga ei mahu antud lood valimisse. Vähem lugusid on ilmunud ka jaanuaris ja veebruaris. Veebruari puhul jätsin valimit arvestades välja noortelehekülje. Jaanuari noorteleheküljel oli aga erinevalt teistest kuudes ainult üks artikkel. Jättes välja detsembri lisalehed, võiks aastas keskmiselt kuus ilmuda 11 noorsootööd kajastavat artiklit. Mais oli artiklite arv suurem, kuna algas suvevaheaeg ning tutvustati sündmusi ja üritusi, kuhu suvel minna.

Tabel 1 ei näita neljapäeviti ilmuvaid kirikuteateid. Tegemist on teadetega, mis sisaldavad ajakava vormis: koht, kellaaeg, kuupäev ja ürituse nimi. Seega käsitlen kirikuteateid eraldi valdkonnana, mis ei ühildu oma sisult ega vormilt teiste noorsootöö teemaliste kajastustega (*tabel 2*). Kokku analüüsisin 46 kirikuteadet. Saadud arv ei ole samaväärne kodeerimistabeli analüüsiühikuga, mille väärtuseks oli üks artikkel. Kirikuteadete puhul on analüüsiühikuks terve ajakava, mis on koondatud ajalehes valdkonda kirikuteated. Analüüsi põhjal selgus, et neljas Saaremaa koguduses: Kuressaare Luteri kirik, Kuressaare Siioni kirik, Nelikaare kirik ja Eesti Apostelliku Õigeusu kirik (kõik asuvad Kuressaares) toimuvad igal nädalal noortele ja lastele mõeldud üritused. Tabelist on näha, et toimuvad pühapäevakoolid, noortekad, laagrid ja lastering ning jutlused. Andmete paremaks piiritlemiseks olen kokku koondanud üritused. Noortetunni alla kuulub noorteõhtu ning noortekate alla kohvikõhtu. Teenivad noored alla paigutusid ülistusgrupp, ülistusõhtu, lastejutlus ja laste kirik. Noortelaagritena saab välja tuua talvelaagri, laste suvepäevad, noorte suvelaageri Pähklimeel ja üheöölaageri Meiustes.

Tabel 2. Kristlikud noorteüritused

Kirikud	Kuressaare Luteri kirik	Kuressaare Siioni kirik	Nelikaare kirik	Eesti Apostelliku Õigeusu kirik
	laste pühapäevakool	laste pühapäevakool	laste pühapäevakool	laste ja täiskasvanute pühapäevakool
	väikelastering			
	Pesamunad	noortekas	noortekas	laste jõulupeod
	noortetund	teenivad noored	teenivad noored	
	teenivad noored	laste jutlus		
		noorte laager		

Koostaja: Marge Tasur, 2012

Kirikuteadete andmetel toimub lastele ja noortele mõeldud üritusi igal nädalal. Regulaarselt leiavad aset laste pühapäevakoolid, noortekad ja väikelastering. Noored osalevad aktiivselt koguduse töös, lisaks noortekatele teenivad noored pühapäevastel teenistustel (enamasti kord kuus või seoses kirikupühadega). Ülestõusmispühade ajal toimuvad laste kirik ja laste jutlused. Jõulude ajal on tavaks pidada kooli jõuluaktusi kirikutes.

Luteri, Siioni ja Nelikaare kirikus toimuvad laste pühapäevakoolid. Kõige enam erineb siinkohal Apostelliku Õigeusu kirik, kus kirikuteadete andmetel peale pühapäevakooli tundide midagi enam aset ei leia. Oluline erinevus on siiski selles, et pühapäevakool on mõeldud nii lastele kui täiskasvanutele. Eesti noorsootöö seadus määratleb noorena 7–26 aastast inimest. Apostelliku Õigeusu kiriku laste ja täiskasvanute pühapäevakool hõlmab kõige laiemalt noori, olgu tegemist lapse, teismelise või noore täiskasvanuga.

3.1. Lugude autorid

Autorid jagasin seitsmesse kategooriasse (*tabel 3*). Kõige enam kirjutas artikleid ajakirjanik. Noorsootöötajad kirjutasid 30 korral ja noored olid 20 loo autorid. Põhiliselt kirjutasid noorsootöötajad ja noored temaatilistele lehekülgedel: igakuine noortelehekülg, lisalehed Vahtraleht ning Tark Lapsevanem. Kirikutegelaste kirjutatut oli kaks lugu, ühel korral noor – kes läks ka kategooria noored alla – ja teisel korral NNKÜ–NMKÜ esindaja. Kristlikku noorsootööd käsitles üks artikkel, mille kirikunoored olid ise kirjutanud. Antud lugu ilmus kirikuteadete leheküljel. Tegemist oli uudisega, mis rääkis Põltsamaal toimunud kirikunoorte võistlusest, kust Saaremaa noored saabusid võiduga. NMKÜ–NNKÜ kajastused olid teadaanded, kunas toimub organisatsiooni aastakoosolek ja jõuluaegsed üleskutsed pärgade meisterdamiseks. Üleskutseid oli kokku neli. Kuna üleskutse sisu ei muutunud, siis valimis esines lugu ühe korra. Teated ilmusid viimasel leheküljel rubriigi „Kuhu minna“ all.

Kategooria „muu“ alla koondusid teated, mille autorit ei saanud paigutada eelnevate kategooriate alla. Kategoorias „muu“ olid näiteks politsei- ja piirivalveameti ametnik, töökaitse inspektor, Tervise Arengu Instituudi esindaja, vabatahtlikud, kes ei olnud ei noored ega noorsootöötajad ning anonüümsed heategijad. Lapsevanem oli ühe artikli kaasautoriks koos kooli sekretär-raamatukoguhoidjaga.

Tabel 3. Artiklite autorid.

Autori amet	Kirjutatud lugude arv
Ajakirjanik	90
Kirikutegelane	2
Noorsootõtaja	30
Noor	20
Lapsevanem	1
Õpetaja	2
Muu	9

Koostaja: Marge Tasur, 2012

Ajalehte artiklite kirjutajad on erinevad. Kuigi ajakirjanikud on valdavas enamuses, esineb märkimisväärne arv noorsootöö valdkondade esindajate sõnavõtte. Üllatav oli kategooria „muu“ alla koondunud kirjutajate mitmekesisus. See näitab selgelt, et noored ei ole keskselt teemaks ainult noorsootõtajate, kooli ja vanemate jaoks.

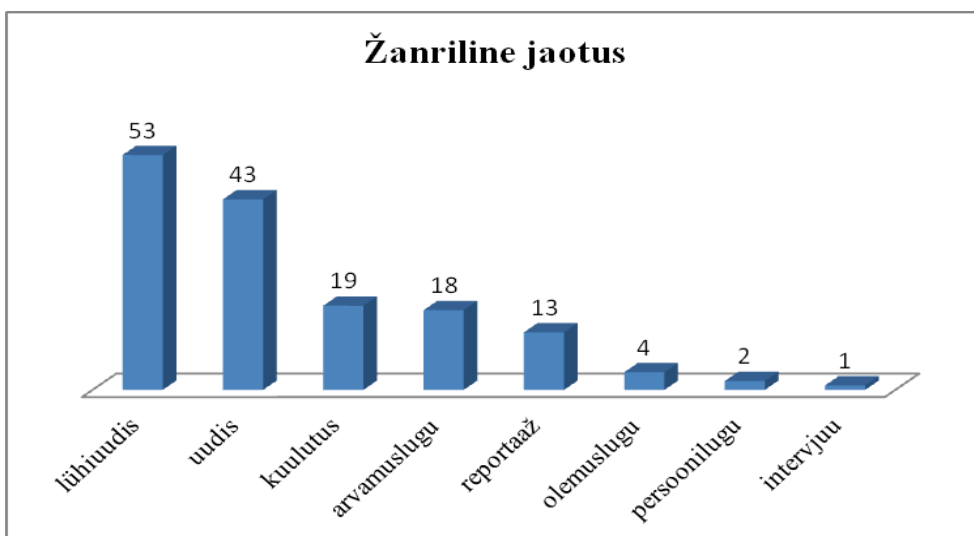
3.2. Artiklite žanriline jaotus

Žanritest olid peamiselt esindatud uudised, kas lühiuudistena või pikemate uudislugudena (joonis 1). Uudiste autorid on üldjuhul ajakirjanikud.

Noortelehekülgedel ja lisalehtedel esinesid peamiselt arvamused, mille autoriteks olid noored või noorsootõtajad. Kirjutati hobidest, huvitegevustest, vabaaja tegevustest, avatud noortekeskuse tegemistest ja olulisusest, noorte osalemisvõimalustest, tervisest ja noorte tulevikuvõimalustest. Erandina saab tuua välja ühe gümnasisti lugejakirja noorte ettevõtluspäevast, juhtkirja noorte tulevikust ja tagasiside toetajatele (vaimupuudega lastele koolikottide kinkimisest). Lugu leidis erinevaid kajastusi, alates üleskutsega kogukonna liikmetele, tagasivaatega eelmise aasta sarnasele ettevõtmisele ja lõpetades tänu ning tagasisidega kõigile annetajatele. Antud lugu eristub sellepärast, et korraldajad olid kaks vabatahtlikku (Tom ja Taavi), kes ei soovinud muud, kui et inimesed annetaksid koolikotte vaimupuudega lastele.

Kuulutuse puhul oli autoriks noorsootöötaja või noor, kes andis teada toimuvast sündmusest. Näiteks kutsus Kuressaare Linna Noortekogu esindaja noori osaluskohvikusse. Noorsootöötaja teavitas noori peagi algavast fotograafiakoolitusest. Kõige aktiivsemad olid noortekeskused jõulude eel, noori kutsuti jõuludeks meisterdama.

Reportaažid kajastasid lugusid noortest, kes meisterdasid öövarjus lumememmesid, osalesid Orissaare gümnaasiumi musapäevadel (mis toimusid juba 25 korda). Reportaaž valmis veel näiteks noorte moeetenduselt, õpilasmalevast, laulu-ja tantsupeost, perepäevast, noorte infomessilt ning noorsootöötajate tunnustamisürituselt (viimati nimetatut oli fotoreportaaž). Persoonilood rääkisid kohalikest laulutüdrukust Grete Paiast ja Eesti ühest parimast spinnijast Harald Nurmikust. Olemusloona saab välja tuua noorte kirjutatud loo kiivri kasutamise vajalikkusest. Artikkel oli põhjalik, sisaldades elulisi näiteid kiivrit mitte kandnud noortest ja nendega juhtunud õnnetustest, samuti oli teksti põimitud statistilisi fakte. Intervjuuna esines noorte küsitlus teemal „Mida noored ise arvavad?“, käsitledes noorte vabaajategevuste eelistusi. Kolm noort avaldasid oma arvamust ning nende seisukohad läksid žanriliste jaotuste juures ka arvamusaluseks arvesse.

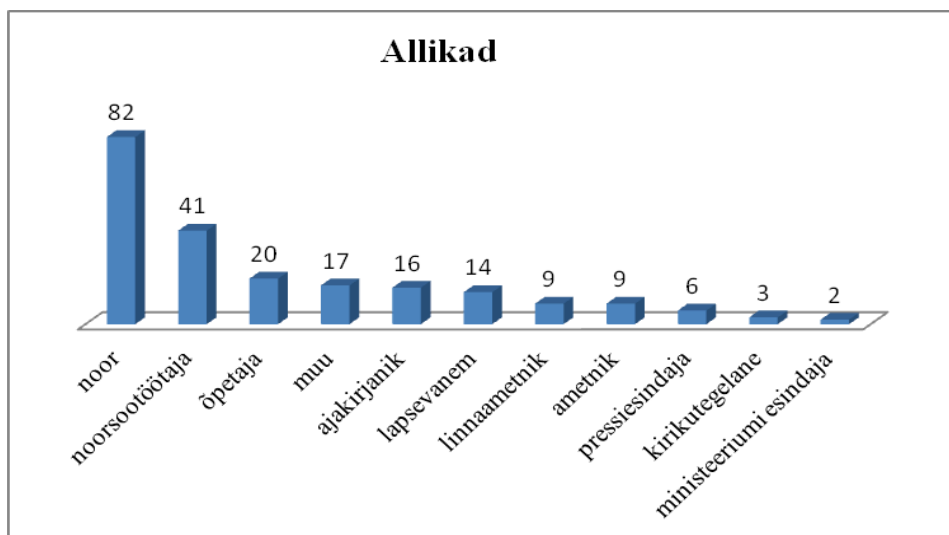
Joonis 1. Žanriline jaotus. Koostaja: Marge Tasur, 2012

Analüüsitud kajastustes esinevad kõik peamised ajakirjanduslikud žanrid: uudisluu, arvamusaluse, reportaaž, olemusaluse, persooni- ehk portreeluu ja intervjuu. Lühiuudis ja uudis esinevad vastavalt 53 ja 43 korral, moodustades žanrilisest jaotusest kokku vaadeldud 153 loost umbes 2/3.

3.3. Allikad ja tegelased

Lugudes esinevaid tegelasi olen määranud läbivalt esinemise kaudu (st. ühel artiklil võis olla mitu allikat, kõiki on eraldi arvestatud). Joonisel 2 on näha, et noor esines allikana või on olnud üks allikatest 82 loos. Noorsootöötajad olid allikaks 41 korral.

Kodeerimistulemuste kirjapanekul selgus, et kategooria „muu“ arvestusse on kogunenud 46 allikat, mis ei sobinud loodud kategooriatesse. Analüüsis nähtus, et on võimalik luua veel neli täiendavat alamkategooriat: „linnaametnik“, „pressiesindaja“, „ametnik“, „ministeeriumi esindaja“. Linnaametnikest allikateks olid mitmel korral esindatud linnaeape ja abilinnaeape, samuti esines üldisemas tähenduses linnavalitsus. Pressiesindajad edastasid teateid linnavalitsusest, politseist, kaupluseketist Maxima, prokuratuurist. Ametnike alla koondusid erinevate asutuste juhatajad. Näiteks muuseumi kultuuriharidusosakonna juhataja, lastekodujuhataja, rahvamaja juhataja, lisaks veel keskkonnainspeksiooni juhtiv inspektor, Riigimetsa Majandamise Keskuse loodushoiu osakonna juhataja ja Töötukassa juhataja. Ministeeriumi esindajatena kõnelesid kultuuriministeeriumi asekanstler ja haridusminister. Kategooria „muu“ alla koondus lõpuks 17 lugu, millest enamuse moodustavad pressiteated, kui üks kirjaliku allika vormidest.

Joonis 2. Lugude allikad ja tegelased. Koostaja: Marge Tasur, 2012

Põhilise allikate rühma moodustavad noored ja noorsootöötajad. Noori oli allikana kõige enam (82), poole rohkem kui noorsootöötajaid (41). Kokku esinesid noored ja noorsootöötaja allikana 123 korral ehk kõigist allikatest umbes 59%. Allikatena mängib analüüsi põhjal olulist rolli kõneisiku tuntus ja lähedus. Ühel korral aitas Ivo Linna koguda raha mängukonsooli Wii ja tantsumati ostmiseks; seda uudist kajastati Iffi taustal kaks korda

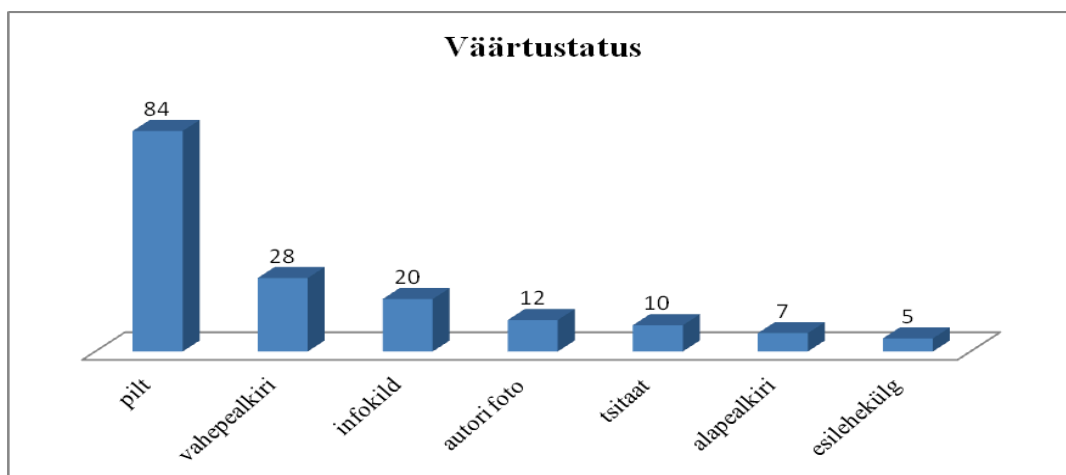
(plaan Wii soetada ning plaani teostumine). Lugeja teab oma piirkonna aktiivseid noori ja noorsootöötajaid ning huvitub nende tegevusest. Ajakirjanikud väärtustavad oma allikat. Analüüsitud lugude puhul selgub, et noorsootöö valdkonnas olid allikad korduvalt samad isikud, mis näitab head ning pikaajalist usalduslikku koostööd ajalehe ja allika vahel.

3.4. Artiklite väärtustatus

Artiklite olulisust on määratud seitsme kategooriaga, milleks on pilt, vahepealkiri, alapealkiri, autorifoto, tsitaat, alapealkiri ja asukoht esileheküljel. Joonisel 3 on esitatud tulemused läbivalt (ühel artiklil võis olla nii pilt, vahepealkiri kui ka infokild).

Joonise 3 põhjal on näha, et 153 artiklist esines pilt 84, vahepealkiri 28 ning 20 korral oli artiklit täiendamas infokild. Autorifoto esines arvamslugude puhul, kus autoriteks olid noored ja noorsootöötajad. Tsitaadid olid esile tõstetud arvamslugudes. Esileheküljel avaldati viis noorte valdkonda puudutavat artiklit. Esilehekülje väärilised olid artiklid, mis rääkisid noortest, kes leiutasid nutikaid jalgrattatarvikuid ja noortest muusikutest, kes remontisid endale ägeda prooviruumi. Esileheküljele pääsesid veel noorte infomess ning laseteaed, mis kogus laadal vanemate eestvedamisel raha uute mänguasjade ostmiseks.

Ainult pildiga artikleid oli 45. Ühtegi vaatluse all olevat väärtustatuse kategooriat ei esinenud 55 lool, peamiselt oli sel puhul tegemist kuulutuste, üleskutsete ja pressiteadetega (vt LISA 2).

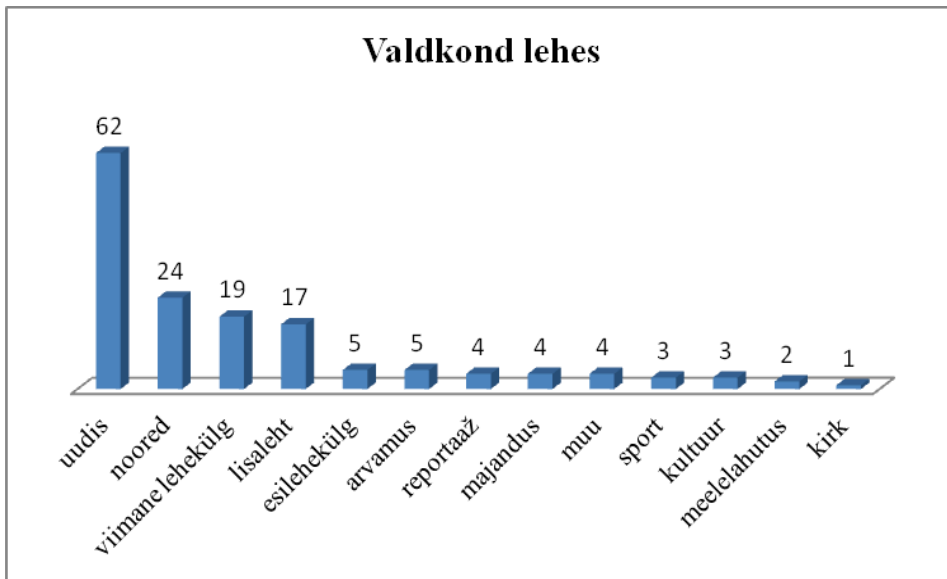

Joonis 3. Artiklite väärtustatus. Koostaja: Marge Tasur, 2012

Artikli olulisust väljendab enamasti pilt. Loo mahukusele ja teema põhjalikule käsitlusele vihjavad vahepealkirjad. Artikli olulisust ja seotust teiste teemadega näitavad alapealkirjad, mida esines kõige enam noorte leheküljel. Iga kuu on noorteleheküljel kindel teema ning ühe pealkirja alla koonduvad mitmete noorsootöö valdkonna arvamusiidrite mõtted.

3.5. Asukoht lehes

Enamik noortevaldkonna artiklitest ilmus uudiste leheküljel. Joonisel 4 on näha, et uudiste valdkonda kuulus 62 artiklit. Järgmiste valdkondadena olid üsna võrdselt esindatud noortelehekülg, viimane lehekülg ja noorte lisaleht. Esilehekülje lugusid oli arvamusküljega võrdselt viis. Majandusvaldkonna all ilmus neli lugu, milles käsitleti noorte tööhõivet ja võimalusi tööturule sisenemiseks. Võrdselt kolm lugu ilmus valdkonnas sport ja kultuur. Joonisel 4 esineb valdkonna kategooria „muu“, mille alla kuulub valdkond „kool“, mis esineb terve aasta peale ainult ühel korral. Tegemist on koolinoorte moevõistlust kajastava reportaažiga. Valimisse otsustasin reportaaži võtta lehekülje valdkonnast hoolimata, kuna kesksel kohal on noorte isiklikust huvist lähtuv tegevus, mis pole formaalse õppega seotud. Seega ei märkinud ma seda eraldi valdkonnana. Lisaks arvasin *muu* alla nädalat pildis kokkuvõtva lehekülje KLÕPS! Sel leheküljel ei esinenud ühtegi artiklit. KLÕPSus ilmunud fotod võtsin arvesse siis, kui eelnevalt oli ilmunud sisuline artikkel. Näiteks ilmus lühiuudis kodutütarde kompleksvõistlusest, milles oli viide KLÕPSule ürituse pildigalerii kohta. Erandina kuulus valimisse KLÕPSus avaldatud kolm pilti noorsootöötajate tunnustamisürituselt. Kiriku leheküljel ilmus üks artikkel kirikunoortest. Kui võtta arvesse eraldi käsitletud kirikuteated, siis oleks selleks arvuks 47.

Joonis 4. Lugude asukoht lehes. Koostaja: Marge Tasur, 2012

Loo tegelik asukoht lehes näitab valdkondade mitmekesisust. Noori puudutavad teemakäsitlused ilmuvad enamasti kõigis valdkondades. See näitab, et noorsootöö teemade ring on kirju ja käsitlusi on mitmeid. Kristliku noorsootöö teated ja üks artikkel on piiratud ühe temaatilise (kirik) leheküljega.

3.6. Analüüsitud lugude jaotus noorsootöö valdkonniti

Noorsootöö valdkonna määramisel lähtusin „Noorsootöö strateegias 2006–2013“ esitatud 10 valdkonnast, millele lisandusid kristlik noorsootöö ja heategevus. Sarnaselt väärtustatusele ja allikatele võis üks noorsootöö teemaline kajastus kuuluda mitme valdkonna alla. Seega on joonisel 5 näidatud arvanded läbivad. Lugu võis tunnuste alusel olla üheaegselt nii huvitegevus kui osalemine. Noorsootöö valdkonna määramisel läksid mõlemad eraldi arvestusse.

Kõige rohkem tunnuseid esines noortekeskuste kajastustel. Olenevalt oma suunitluselt tegelevad noortekeskused huvitegevuse, noorte teavitamise ja nõustamisega, erinoorsootöö ning noortele tervistava ja arendava puhkuse korraldamisega. Näiteks on kirjutatud lugu sellest, mis on avatud noortekeskus. Eelkõige on tegemist noorte teavitamisega noortekeskuse tööst ja võimalustest oma vabaaja sisustamiseks. Ent siinkohal tuleb arvestada kõigi võimalike valdkondadega, millega noortekeskus tegutseb.

Kõige enam, 50 kajastust, kuulus huvitegevuse valdkonda. Huvitegevust on vaadeldud hobitegevusena. Tegevused ei eelda huvikoolis õppimist ega kooli või lasteaia huviringides osalemist. Näiteks uudis näpurulapargi meisterdanud noortest paigutus huvitegevuse alla. Nooremeeste hobiks on näpurulaga sõitmine. See, et nad ehtasid näpurulapargi, näitab huvi ja järjekindlat harjutamist ning õppimist. Sarnase näitena saab välja tuua noored muusikud, kes lähtudes oma huvist muusika vastu remontisid prooviruumi. Korralik prooviruum aitab neil oma hobiga (laulmine) tegeleda.

Noorte teavitamist esines 39 korral. Kuna noorte nõustamine on sarnane teavitamisega, siis võib neid vaadelda koos. Noorte nõustamise ja teavitamisega tegeleti kokku 57 korral. Noorte huvitegevus, nõustamine ja teavitamine on kõige enam ajalehes kajastust leidnud.

Uudisväärtuse seisukohast on huvitegevused ja heategevused põnevamad (need näitavad oma kogukonna noorte tegevusi) võrreldes noorte karjäärinõustamistegevusega (mis pole sugugi vähem oluline). Lugeja jaoks on huvitavam eksperimentaalne mess, kus aidatakse noortel tööd saada, kui lugeda lihtsalt statistikat Saaremaa kasvavast noorte tööpuudusest. Näitena võib tuua ka selle, et huvipakkuvam on noorte osaluskohviku tegevus – kaasates noori ja kogukonna liikmeid, võrreldes noortevolikogudesse uute liikmete otsimise teadetega.

Noorteosaluse all mõistetakse ennekõike noorte osaluskoogusid ja noorte võimalusi neid puudutavatel teemadel kaasa rääkida. Antud analüüsis ei olnud see ainuke tunnus. Osaluse alla on arvestatud ka noorte kaasalöömine üritustel, näiteks noorte osalemine laulupeol. Samuti said märgitud noorte moevõistlustel ja koristustalgutel osalemine. Noor on ühiskondlikult aktiivne ning osaleb peale kooli ja noortekeskuse pakutavate ettevõtmiste oma soovist erinevatel konkurssidel ja heategevuses. Osalemise näitena saab tuua ka heategevuse valdkonda kuuluva uudise – gümnasistid jagasid jõulueelsel ajal tänaval möödujatele suppi. Tegemist oli küll ennekõike heategevusega, ent siiski on näha noorte omaalgatust ning soovi midagi oma kogukonna liikmete heaks teha. Noorte heategevuslikus ürituses väljendub nende osalemine.

Noorte tervistav ja arendav puhkus – siia alla kuuluvad kõige üldisemalt laagrid. Antud analüüsis laienes see enamale kui laagritele. Näitena võib välja tuua kodutütarde võistluse, mis sportlikkuse ja oskuste poolest võiks olla nii tervistav kui arendav. Lisaks läheb ka rannanoorteka tegevus tervistava ja arendava puhkuse alla. Noortel on koolivaheaeg ning veedetakse aega rannas, kus saab paralleelselt osaleda noortekeskuse tegevustes.

Rannanoorteka tegevus laieneb ka töökasvatuse valdkonda, nimelt pakkus noortekeskus võimalust neljal noorel töötada suvel noortejuhina. Töökasvatuse valdkonda kuulusid ka erinevad noorte tööhõive ja tööturule sisenemise lood. Need tuli samuti arvestada teavitamise ja nõustamise alla.

Rahvusvaheline noorsootöö keskendus peamiselt õpilas- ja noortevahetustele. Walesi poisid käisid Saaremaal ning tutvusid õpilasvahetuse programmi kaudu Kuressaare gümnaasiumi koolieluga. Toimus Konfutsiuse Instituudi korraldatud keele ja õppereis Hiinasse. Reisi sihtgrupiks olid gümnasistid ja tudengid. Rannanoorteka avamispeol osalesid vabatahtlikud, kes olid Saaremaale tulnud noortevahetusega. Lisaks kohtusid noortekeskuse eestvedamisel keele ja kultuuri õppimise eesmärgiks eri rahvusest noored. Erinev oli see, et õpiti tundma erinevate piirkondade sotsiaalset tausta.

Noorsootöö uuringuid ja noorsootööalased koolitused puuduvad. Valdkond vajab veel väljaarendamist nii „Saare noorsootöö strateegia“ alusel kui ka analüüsi tulemuste põhjal. Noorsootöö uuringute ja koolituste valdkonda sobis siiski üks artikkel, uudis Saaremaa noorsootöö kvaliteedi hindamisest. Kvaliteedihindamisel on oluline nii piirkonna enesehindamine, kui ka välishindajate arvamus. Kvaliteedihindamine käsitleb kõiki noorsootöö valdkondi, isegi seda, et noorsootöö alalised uuringud ja koolitused vajavad arendamist.

Erinoorsootöö alla paigutus 20 lugu. Valdkonda arvasin lood noorte õigusrikkumistest, kuid siin oli oluliseks kriteeriumiks see, et noor on alaealine ning rikkumisega tegeleb alaealiste komisjon. Näitena saab tuua ühe alaelise alkoholisõltuvuses rusikakangelese, kes suunati abi saamiseks nõustaja poole. Erinoorsootööna läksid arvesse noortelehekülje kajatused selle kohta, kui lapsed on üksi kodus ja vanemad töötavad välismaal. Sõna saavad sel teemal politsei- ja piirivaleameti esindaja, sotsiaalpedagoog ja noorsootöötaja. Tegemist on ennetava teavitamisega, mis kuulub erinoorsootöö valdkonna alla. Suvel üksi kodus olevas lapses nähakse võimalikku riskigrupi noort, kes vajab rohkem tähelepanu ning teda tuleb rohkem kaasata noorte tegevustesse.

Olenemata sellest, et noorsootöö oli määratud 12 valdkonnaga, ei paigutunud mõned analüüsitud lood ühtegi kategooriasse. Kokku oli selliseid lugusid kaheksa. Raske oli määrata lugusid, mis rääkisid näiteks noortekeskuse värskemast ilmast, linnavalitsuse poolt noortekeskuse maja endale küsimisest, noorsootöötajate palgatõusu soovist. Neid võib

vaadelda kui teavitamist, aga mitte otseselt noorte teavitamist. Pigem on sellised uudised olulised tervele kogukonnale. Siin mängib rolli läheduse kriteerium; tuntakse huvi, mis toimub naabermajas olevas noortekeskuses.

Joonis 5. Noorsootöö jaotus valdkonniti. Koostaja: Marge Tasur, 2012

Noorsootöö valdkondadest oli kristliku noorsootööna määratud neli lugu. Üheks looks oli kirikunoorte võistlus Põltsamaal ja teiseks NNKÜ–NMKÜ jõulueelne kokkusaamine. Kahel korral leidis kajastust kauplusekett Maxima ja päästearmee ühine lastele kingituste kogumise projekt. Kirjutati projekti algusest ning lõpuks anti teada tulemusest. Tõepoolest, koguti kingitusi ja laste jõulusoovid täitusid.

Noorsootöö valdkonnad on kokkuleppelised määratlused, mis ei piiritle kindlalt ühte valdkonda teisest. Sageli on valdkonnad omavahel põimunud ja täiendavad üksteist. Poleks mõeldav, et avatud noortekeskus tegutseks ainult ühes noorsootöö valdkonnas. Samuti võib ka noorte nõustamiskeskus tegeleda nii teavitamise kui nõustamisega.

Järeldused

Uurimusest selgus, et kristliku noorsootöö kajastusi on üldiselt vähe. Vaadeldud perioodil (jaanuar–detsember 2011) esines üks uudislugu. Lisaks leidis NMKÜ–NNKÜ teadaandeid koosolekute ja meisterdamisringide kohta jõulueelsel ajal. Ülejäänud perioodil täitis tühimikku iganädalane kirikuteadete lehekülg. Teadetes esines kristliku noorsootöö teemalisi kuulutusi. Teadaanded olid ajakava kujul, mis edastasid noortele mõeldud kiriklikke üritusi. Kiriklikes teadetes ei avanenud koguduste juures tehtava kristliku noorsootöö sisu.

Analüüsi andmetel oli 2011. aastal maakonnalehes Saarte Hää 153 mitteformaalset noorsootööd kajastavat lugu. Kristliku noorsootöö osakaal tehtavast noorsootööst oli selle analüüsi puhul minimaalne, 153 artiklist vaid üks uudis ja kaks teadannet. Analüüsi tulemused näitavad, et kristlik noorsootöö ei ole kajastust leidnud noorsootöö osana. Kui noorsootöö teemalised uudised ilmusid laialdaselt erinevatel teemalehekülgedel, siis kristliku noorsootöö kajastused ilmusid ainult selleks ettenähtud leheküljel kord nädalas neljapäeval. Analüüsi põhjal on kristlik noorsootöö rangelt piiritletud ja koguduse ning konfessiooni keskne. Kirikuteadete põhjal võib järeldada, et kirik pakub noortele erinevaid võimalusi vaba aja sisustamiseks noortekate, pühapäevakoolide ja laagrite näol. Kuid tegemist on igal nädalalõpul toimuvate üritustega. Siinkohal jääb küsitavaks igapäevane kooliväline aeg. Lehekajastuste põhjal tegeletakse kristliku noorsootööga ainult kord nädalas. Suvel toimuvad laagrid ning pühapäevakool on suvepuhkusel. „Saare maakonna noorsootöö arengukava 2009–2013“ märgib, et koguduste juures toimuvad lasteringid. Täpsem tutvustus nimetatud ringidest puudub. Saaremaa noorte infoportaal märgib noorte osalusvõimalustena nelja kiriklikku noorteühendust – Laurentiuse kiriku noored, Siioni kiriku noored, Nelipühi koguduse noored ja Adventkoguduse noored.

„Teadaolevalt koosneb inimolend ihust, hingest ja vaimust. Et inimene saaks olla õnnelik, siis kõik kolm peavad tasakaalus olema. Kuressaare kirikutest leiad hulga noori, kes on seemise tasakaalu otsingutel“ (SNIP). Sissejuhatus kiriku juures toimuvale noorsootööle ei anna selget arusaama kristliku noorsootöö tähendusest ja eesmärkidest. Pigem kinnitab see veendumust kristlikust noorsootööst kui dogmaatilisest kirikuõpetusest noortele.

Analüüsi tulemused näitasid, et noori ja noorsootöötajaid allikatena väärtustatakse. Ajakirjanikud on agarad suhtlema ja huvituvad teemast. Noored osalevad aktiivselt oma kogukonnatöös heategevuse ja omaalgatuslike ettevõtmiste kaudu.

Noorsootöö valdkondadest lähtuvalt leidsid kõige enam kajastust huvitegevus, teavitamine ja nõustamine ning heategevus.

Lehekajastuste alusel on näha, et kirikus tehtav noorsootöö on eraldi valdkond ega kuulu laiemalt noorsootöö mõiste alla.

Kokkuvõte

Analüüsi põhjal saab vastata töös esitatud uurimisküsimustele: kas ja kuidas hõlmab noorsootöö kajastamine 2011. aasta Saarte Hääles kristlikku noorsootööd? Küsimusele, kas hõlmab, saab vastata jaatavalt. Kristlikust noorsootööst oli üks kajastus ja kirikuteated. Küsimusele, kuidas hõlmab, on vastuseks – marginaalselt. Kas ja kuidas on 2011. aastal Saarte Hääles kajastatud N NKÜ–NMKÜ tegevust? Saarte Hääle kajastuste põhjal võib näha, et N NKÜ–NMKÜ tegutseb, sest detsembris ilmus lehes üleskutse kokkusaamiseks aasta eelviimasel päeval ja üleskutsed pärgade meisterdamiseks (neljal korral). Kuid organisatsiooni sisulise tegevuse kohta teated puuduvad.

Noorsootöö kajastusi oli maakonnalehes piisavalt. Siinkohal jääb arusaamatuks, miks pole kristliku noorsootöö teemalised teated uudiskünnist ületanud.

Maakonna tasandil on noorsootöö teemale pööratud palju tähelepanu. Väljaanne on lugudele tekitanud vastavad leheküljed. Samuti on võimalus vahelehe jaoks. Noorsootöö on soositud, kuna ilmus kaks erinevat vahelehte nii noortele kui vanematele, kus teavitati noorte tegemistest ja nende võimalustest. Tark Lapsevanem ilmus teistkordselt, mis näitab, et on teemasid, millest vanematele kirjutada.

Noorsootöö teemadel võtavad sõna kohalikul tasandil tuntud isikud. Noored arutavad linnametnikega, kuidas noori tagasi kodukanti meelitada. Üle-eestiliselt tuntud Ivo Linna aitab noortel mängukonsooli jaoks raha koguda.

Kristlikku noorsootööd puudutavad teemad on leidnud mõningast kajastust temaatilisest rubriigis – kirikuteated.

Kogukondlikul tasemel, kus uudistenälg suurem, on uudisekünnise ületanud enamasti mitteformaalse noorsootöö kajastused huvitegevuse, teavitamise ja nõustamise ning heategevuse valdkonnas. Kristlik noorsootöö on taandunud iganädalaselt kiriku seinte vahele ning kogukondlik ajaleht nende tegevust laiemalt ei kajasta.

Kasutatud kirjandus

- Collins-Mayo, S., Dandelion, P. (2010). *Religion and youth*. Burlington: Ashgate
- Hennoste, T. (2008, 2. kohendatud trükk). *Uudise käsiraamat: kuidas otsida, kirjutada, toimetada ja serveerida ajaleheuudist*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus
- Kask, S. (2007). *Noorsootöö ja selle korraldus eesti kogudustes*. Magistritöö: Tallinna Ülikool 2007
- Kurvits, R. (2008). Foto kohalikus lehes – lõiguke elust. *Valla- ja linnalehe toimetaja käsiraamat/ Suni, R: 82-93*
- Lauk, E. (1995). *Algteadmisi teadustööst : õppevahend ajakirjanduse osakonna üliõpilastele*. Tartu : Tartu Ülikool
- Lauterer, J. (1995). *Community Journalism*. Iowa State University press/AMES
- McQuail, D. (2000). *Massikommunikatsiooni teooria*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus
- Piibel*, Eesti Piibliselts 1997
- Pullerits, P. (1997). *Ajakirjanduse põhižanrid*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus
- Raudsaar, M (2008). Üks väga lühike õpetus ehk kuidas kohalike lehtede tegijad võiksid kasutada ajakirjanduslikke põhižanre. *Valla- ja linnalehe toimetaja käsiraamat/ Suni, R: 17–26*
- Suni, R. (2008). *Valla- ja linnalehe toimetaja käsiraamat*. Põltsamaa: OÜ Vali Press Põltsamaa
- Veskioja, R. (2011). Noorteorganisatsioonide kajastused Eesti trükimeedias ajalehe Postimees näitel. Tartu: Tartu Ülikool
- Saarte Häääl 2011 Nr 1 (2782) – Nr 252 (2043)
- Eesti noorsootöö strateegia 2006–2013 (2006). Tartu: Teadus- ja Haridusministeerium
- Noorteseire aastaraamat 2010. (2011). SA Poliitikauuringute Keskus Praxis.
- Eesti Meediauuring II kvartal 2011, TNS Emor
- Saare maakonna noorsootöö arengukava 2009–2013 (2008). Kinnitatud 12.03.2009

Interneti allikad

Noorsootöö seadus (jõustunud 01.01.2011)

<https://www.riigiteataja.ee/akt/13335738?leiaKehtiv> (kasutatud jaanuar 2012)

Saaremaa noorte infoportaal. www.snip.ee (külastatud 01.05.2012)

Noorte Naiste ja Noorte Meeste Kristlik Ühing. <http://www.ymca.ee/Liikmed> (külastatud 03.05.2012)

Eesti Kirikute Noortenõukogu. <http://www.eknn.ee/> (külastatud 01.05.2012)

Eesti Noorteühenduste Liit. www.enl.ee (külastatud 29.04.2012)

Eesti Ajalehtede Liit. www.eall.ee (külastatud 28.04.2012)

Richards, S. (1999) *Christian Youth Work? Can youthwork legitimately incorporate evangelism-evangelism necessarily indoctrination?*

<http://www.freewebs.com/lseyouth/christian%20youth%20work%20article.pdf> (külastatud 27.04.2012)

Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus. www.ank.ee (külastatud 05.05.2012)

Eesti Vabariigi põhiseadus. <https://www.riigiteataja.ee/akt/633949?leiaKehtiv> (külastatud 05.05.2012)

Huvikooli seadus (jõustunud 01.09.2007) <https://www.riigiteataja.ee/akt/12776187> (külastatud 05.05.2012)

Lisad

Lisa 1

1. Spordisõbrad kogusid söuga lastekodulastele 1000 eurot, Raul Vinni, 04.01.11
2. Vabatahtlikud aitasid liuväljalt lund rookida, Evely Aavik, 05.01.11
3. Öövarjus sündis kümneid lumememmesid, Kertu Kalmus, Egon Ligi, 08.01.11
4. Orissaare gümnaasiumi musapäevad – 25, Elina Kalm, 29.01.11
5. Noored meisterdasid näpurulapargi, Evely Aavik, 02.02.11
6. Kuressaare noored leiutasid nutikaid jalgrattatarvikuid, Kertu Kalmus, 11.02.11
7. Walesi noored uurivad Kuressaares koolielu, Kertu Kalmus, 25.02.11
8. Noorte moekonkursis finaalis kuus noort saarlast, uudistetoimetus, 26.02.11
9. Kirikunoored tulid Põltsamaalt karikaga, Elle Kukk, Margit Kallas, 03.03.11
10. Hobid aitavad noortel kokku hoida, Maris Paomees, 05.05.11
11. Huvitegevusest võib saada amet kogu eluks, Anne Nelis, 05.05.11
12. Vabaaja tegevusel on suur roll isiksuse arendamisel, Marju Põld, 05.05.11
13. Mida noored ise arvavad?, 05.05.11
14. Noored tegid "Maa ja ilma" nimel laulutrenni, Kertu Kalmus, 05.05.11
15. Eksperimentaalne mess aitab töötud noored tööle, Kertu Kalmus, 15.03.11
16. Saaremaa ajaloo talletajad luhvitavad majapidamist, Ivika Laanet, 17.03.11
17. Saaremaa Päikese auhinnaraha läks tulevatele miljonäridele, Kertu Kalmus, 22.03.11
18. Muhu noortekeskus osaleb IT-ööl, uudistetoimetus, 02.04.11
19. Muhulased leiutasid öösel tõlgentsi, Andres Sepp, 05.04.11
20. Semiir taas võidukas, Tõnis Kipper, 06.04.11
21. Huvikeskus teeb suvel õpilasmaleva, uudistetoimetus, 06.04.11
22. Üleskutse noortele, Kuressaare noorte huvikeskus, 09.04.11
23. Look Kool 2011 grand prix' võitis Heidi Kereme, Ivika Laanet, 19.04.11
24. Kuressaare noored tegid Raiekivi sääre puhta, Ivika Laanet, 20.04.11
25. Mood noorte moodi, Tõnis Kipper, 23.04.11
26. Mess viis kokku noored ja töö, Egon Ligi, 24.04.11
27. Lions klubi Kuressaare Pireti kevadine heategevusturg, Merle Rekaya, 29.04.11
28. Saaremaalt sõidab tantsupeole 14 noortekollektiivi, Ivika Laanet, 29.04.11
29. Teeme head, Aili Kokk, 30.03.11
30. Noored leiavad saarel tööd harvemini kui mandril, Kertu Kalmus, 03.05.11

31. Väitlus ühest vastust ei andnud, Rita Loel, 04.05.11
32. Vessel võidutsesid Leisi kodutütred ja Kärla noored kotkad, Rita Loel, 05.05.11
33. Suitsupriiks suutis jääda 15 klassi, Ivika Laanet, 05.05.11
34. Privilege`is esinesid noortebändid, Tõnis Kipper, 11.05.11
35. Leisi plaanitakse avatud noortekeskust, Ivika Laanet 17.05.11
36. Iff aitab muretsed Wii konsooli ja tantsumati, Ivika Laanet, 19.05.11
37. Alkoholisõltuvuses rusikakangelane peab pöörduma nõustaja poole, Evely Aavik, 19.05.11
38. Linnavalitsus annab noorsootõtajale ka sporditöö, Raul Vinni, 20.05.11
39. ANK on avatud noortekeskus, Maris Paomees, 21.05.11
40. Sel suvel, 21.05.11(noortelehekülg)
41. Ööd on siin mustad! Ilme Õunapuud, 21.05.11
42. Tantsu ja filmi, Arnek Grubnik, 21.05.11
43. "SPA" Grand Rose`is, Maren Väli, 21.05.11
44. Iff aitab Tornimäe noortele koguda 177 eurot, Ivika Laanet, 27.05.11
45. MÖH vol 2 – väitluskool, Kuressaare Linna Noortekogu, 02.06.11
46. Salme kool kogus särkide jaoks 705 eurot, Kai Prostag, Ivi saar, 02.06.11
47. Haapsalu lastekodulapsed saavad Saaremaa reisi, Evely Aavik, 04.06.11
48. Siinsed inimesed on kõik valged! Hendrik Kuusk, 08.06.11
49. Kui vanem(ad) töötava välismaal, Maret Metsmaa, 11.06.11
50. Koolivaheajal üksinda kodus, Maris Paomees, 11.06.11
51. Paneme mõtlema, Karmen Kukk, 11.06.11
52. Kaarma lapsed suurlinnaga sõbraks, Ivika Laanet, 11.06.11
53. Ranna noortekeskus avanes happeningiga, Egon Ligi, 14.06.11
54. Lastele korraldati nädalane jalgpalli laager, Raul Vinni, 14.06.11
55. Reedel Pidula mõisas õpilasmalev, Egon Ligi, 02.07.11
56. Öine fotoretk noortele. Ööd on siin mustad vol 2, Ilme Õunapuu, 06.07.11
57. Saarlased suurel peol, Tõnis Kipper, 06.07.11
58. Noored proovisid rannas päästjate elukutset, Hendrik Kuusk, 06.07.11
59. Keele ja kultuurireis viis KG õpilased Hiina müürile, Kertu Kalmus, 06.07.11
60. Vilsandi laste looduslaager alustab teispäeval, Aare Laine, 08.07.11
61. Läks lauluga, laks tantsuga läks rõõmuga, Anna Pöld, 09.07.11
62. Vaimupuudega laste laager saab teoks salajaste annetajate toel, Kertu Kalmus, 12.07.11
63. Ülbed noored laamendasid keelualal, uudistetoimetuse, 12.06.11

64. Mändjala ranna suuremad korrastustööd ootavad projektiraha, Kertu Kalmus, 14.07.11
65. Saaremaa tudengid kasutavad bussi asemel pimeküüti, Hendrik Kuusk, 20.07.11
66. Saaremaa noored teel Luksemburgi, Anna Pöld, 22.07.11
67. Noormehed virutasid maki ja üritasid ärandada autot, Evely Aavik, 29.07.11
68. Tornimäe noortekeskus sai värskema ilme, Ivika Laanet, 23.08.11
69. VVVV õpetas lapsi ohutult liiklema, Sille Lapp, 27.08.11
70. Saaremaa lehelapsed on ühed tragimad Eestis, Kertu Kalmus, 27.08.11
71. Noored on tunduvalt rohkem ohustatud kui vanemad töötajad, Leevi Pääbo, 06.09.11
72. Tervise Arengu Instituudi üleskutse noortele 14.09.11
73. Noored pidutsejad jäid politseile purjuspäi vahele, uudistetoimetus, 14.09.11
74. MTÜ aitame lapsi ja heatigu eelteade 15.09.11
75. Alaealine ärandaja mõisteti tingimisi vangi, Evely Aavik, 15.09.11
76. Päikeselise perepäeva kohtumised Konati järve kaldal, Aili Kokk, 17.09.11
77. Noorte võimalus olla ja osaleda, Inga Täer, 17.09.11
78. Et noored tuleks koju tagasi, Lümanda Noortekogu, 17.09.11
79. Muhu noored tegutsevad, Lembitu Valdmets, 17.09.11
80. Kärla noorte osaluskogu on alles nooruke, Henri Rump, 17.09.11
81. Kuressaare noortekogu ootab uusi liikmeid, Kristi Hints, 17.09.11
82. Selgitus, Maris Paomees, 17.09.11
83. Kodutütred selgitasid parima kompleksvõistluses, Janne Nurmik, 17.09.11
84. Suitsuprii klassi võistlus algab taas, Tervise Arengu Instituut, 21.09.11
85. Valjala kool kogus laadaga raha suuskade ostmiseks, Sille Lapp, 08.10.11
86. Leisi õpilased koguvad kooli üritusteks pudeleid, Kertu Kalmus, 13.10.11
87. Linnavalitsus küsib noortekeskuse maja endale, uudistetoimetus, 14.10.11
88. Saarte hääl ja Ivika Laanet - maakonna noortesõbralikemad, Hendrik Kuusk, 15.10.11
89. Kuressaare õpilased aitavad afgaani eakaaslastel sõjaõudusi unustada, Urmas Kiil, 18.10.11
90. Lümandas oli sportlik isadepäev, Urve Vakker, 15.11.11
91. Aste perepäev üllatas osalejate rohkusega, Aare Laine, 15.11.11
92. MoeP.A.R.K. 2012 annab stardi, Maren Vooglaie, 16.11.11
93. Saarte Hääl valiti Eesti noortesõbralikemaks, Hendrik Kuusk, 21.10.11
94. Eile oli ettelugemispäev, Egon Ligi, 21.10.11
95. Neljapäeval Kärla põhikoolis, Egon Ligi, 22.10.11
96. Teenet ei tehta tagasi, vaid antakse edasi, Hendrik Kuusk, 22.10.11

97. Noorsootöö nädal, Ingrid Väravas, 22.10.11
98. Kärla kool teenis tuluõhtuga ligi 500 eurot, Evely Aavik, 17.11.11
99. Noorkotkad õppisid ellujäämist, Ivika Laanet, 26.10.11
100. Alaealine töötas suvekuudel lubamatult suure koormusega, Ketu Kalmus, 27.10.11
101. Noored muusikud remontisid endal ägeda prooviruumi, Ivika Laanet, 28.10.11
102. Kolmapäeval Rüütli Spa hotellis Nautica restoranis noorsootöötajate tunnustamisüritus, Egon Ligi, 29.10.11
103. Osaluskohvik, 09.11.11
104. Muhu noortekeskus näitab filmi, 10.11.11
105. Harald Nurmik – parim spinnija, Evely Aavik, 12.11.11
106. Saame kala all kokku, Aren Grubnik, 12.11.11
107. Pöide noored elavad projektide najal, Ivika Laanet, 12.11.11
108. Kuressaares hinnati noorsootöö kvaliteeti, Lindia Lallo, 12.11.11
109. UNICEF tunnustas saare neide, Kaie Saar, 19.11.11
110. Lümända lapsed käisid ajalootunnis, Kaie Saar, 19.11.11
111. Tuleviku kompass meelitas kohale rekordarvu külalisi, Ivika Laanet 24.11.11
112. Vaade tulevikku, juhtkiri 24.11.11
113. Tom ja Taavi koguvad puuetega lastele jõuluks koolikotte, Kertu Kalmus, 26.11.11
114. Päkapiikkude töötuba raekeldris, 01.12.11
115. Noored panid paika Saaremaa tuleviku, Kertu Kalmus, 02.12.11
116. Kutsume huvilisi jõulupärgi valmistama, Anu Konks, 06.12.11
117. Päästearmee ja Maxima koguvad lastele kingitusi, Kaie Saar, 06.12.11
118. Lasteaed kogus laadaga raha mänguasjade ostmiseks, Kertu Kalmus, 09.12.11
119. Üritus Tornimäe noortekas, 10.12.11
120. Noorte ettevõtluspäev ühisgümnaasiumis, Liisa Lonn, 10.12.11
121. Üritus Tornimäe noortekas, 13.12.11
122. Üritus Tornimäe noortekas, 13.12.11
123. Jõuluetendus, 10.12.11
124. Üritus Tornimäe noortekas, 14.12.11
125. Asjad, mida tehakse vabast tahtest, Tom Rüütel, 14.12.11
126. Kuressaare ametikool võõrustas lastekodulapsi, Ivika Laanet, 14.12.11
127. Pärsama lasteaed kogub laadaga raha õpperetkedeks, Kertu Kalmus, 16.12.11
128. Auriga toetab väikelastekodule invabussi ostu, Janne Nurmik, 17.12.11
129. Politsei tabas 12 purjus alaealist, Evely Aavik, 17.12.11

130. Ristiku lasteaed kogus laadaga uue vaiba raha, Kertu Kalmus, 22.12.11
131. Noorte huvikeskust asus juhtima Taniel Vares, uudistetoimetuse, 22.12.11
132. Noorsootöötajad küsisid palka juurde, Raul Vinni, 23.12.11
133. Kõht täis ja meel heaks, Egon Ligi, 23.12.11
134. NNKÜ-NMKÜ kokkusaamine, üritus, 30.12.11
135. Vaimupuudega lapsed said uued koolikotid, Tom ja Taavi, 28.12.11
136. Inglipuu jagas lastele kingitusi, Kaie Saar, 31.12.11
137. Tark lapsevanem, Inga Täer, 14.12.11
138. Kõik me vajame vahel nõu, Maret Metsmaa, 14.12.11
139. Noorteinfo levik on oluline, Maris Paomees, 14.12.11
140. Karjäärikeskus aitab planeerida tulevikku, Marju Põld, 14.12.11
141. Huvitegevus tagab noore mitmekülgse arengu, Daili Tuuling, Eveli Kallas, 14.12.11
142. Noore vaimne tervis mõjutab ka füüsilist võimekust, Lii Vanem, 14.12.11
143. Et noored oleksid terved! Marjana Luist, 14.12.11
144. Noorte võimalused koduvallas, Maris Paomees, 14.12.11
145. Tere, noored ja rohelised! 16.12.11
146. Kohustuslik kirjandus? Kristina Kretova, 16.12.11
147. Osaluskohvikus otsiti Saaremaale tagasi kutsuvat majakat, Karl Oskar Villsaar, 16.12.11
148. Ühika elanike hilinemine sundis muutma ühikakorda, Sandra Kahu, 16.12.11
149. Kabarees võib saada film, Krete Sema, 16.12.11
150. Gümnasistid lähevad, rehad peos, vanureid aitama, Kristjan Kesküla, 16.12.11
151. Ettevaatust, kiiver päästab! Grete Sema, Sandra Kahu, 16.12.11
152. Meie PAIA, Grete Paia! Sandra Kahu, 16.12.11
153. Kompass, mille nõel näitab alati tulevikku, Mikk Rang, 16.12.11

Lisa 2

Väärtustatus:

pilt puudub	55
pilt	45
pilt, vahepealkiri	11
pilt, tsitaat	3
pilt, infokild	4
autori pilt ja pilt	2
esilehekül, pilt	3
Vahepealkiri	2
alapealkiri ja autori pilt	2
alapealkiri ja infokild	1
autori pilt	2
autoripilt, tsitaat	1
Tsitaat	1
Infokild	4
pilt, esilehekül, infokild	1
esilehekül, pilt, vahepealkiri	1
pilt, vahepealkiri, alapealkiri	1
pilt, vahepealkiri, alapealkiri, infokild	3
pilt, vahepealkiri, autori pilt	1
pilt, vahepealkiri, autor pilt, tsitaat	1
pilt, vahepealkiri, autori pilt, infokild	1
pilt, vahepealkiri, tsitaat	1
pilt, vahepealkiri, tsitaat, infokild	1
pilt, vahepealkiri, infokild	4
pilt, autori pilt, tsitaat, infokild	1
vahepealkiri, autori pilt, tsitaat	1

Lisa 3

Kodeerimistabel

A. Andmed uuritavate tekstide kohta

1. Artikli pealkiri

2. Asukoht lehes

3. Ilmumise kuupäev

4. Autori nimi

5. Autori amet

5.1. ajakirjanik

5.2. kirikutegelane

5.3. noorsootõtaja

5.4. noor

5.5. lapsevanem

5.6. õpetaja

5.7 muu

6. Žanr

6.1. uudislugu

6.2. lühiuudis (nupp)

6.3. olemuslugu

6.4. arvamislugu

6.5. kuulutus

6.6. reportaaž

6.7. intervjuu

B. Artikli olulisus

7. Väärtustatus

7.1. asukoht ajalehes

7.1a. asukoht esileheküljel;

7.2. foto olemasolu

7.2a. artikli autori foto

7.3. alapealkirja olemasolu;

7.4. vahepealkirjade olemasolu;

7.5. esiletõstetud tsitaat

8. Tegelased ja allikad

8.1. ajakirjanik;

8.2. noored;

8.3. noorsootõtaja;

8.4. õpetajad;

8.5. lapsevanemad;

8.6. kirikutegelane;

8.7. muu

9. Noorsootööd väljendav valdkond

9.1. erinoorsootöö

9.2. noorte huvitegevus

9.3. noorte teavitamine

9.4. noorte nõustamine

9.5. noorsoo uuringud

9.6. noorsootöö alane koolitus

9.7. noorte tervistav ja arendav puhkus

9.8. noorte töökasvatus

9.9. rahvusvaheline noorsootöö

9.10. noorte osalus

9.11. heategevus

9.12. kristlik noorsootöö

9.13. muu